

Č. 171

Statutum in favorem principum (1232)

Ve jménu svaté a nerozdílné trojice amen. Fridrich II., z boží milosti císař Římanů, vždy Augustus, krále jeruzalémský a sicilský.

Vznešený trůn naší říše byl povýšen, abychom určovali s nejvyšší spravedlností a mírou základní říšská ustanovení. Když jsme s povinnou bedlivostí přihlédli k právům našich knížat a urozených, na kterých tak jako na důstojných údech sedí hlava, tak naše říše žije a závisí a velká moc císařská řídí a povznáší ty, na jejichž bedrech spočívá a je nesena. Necht' je tedy známo nyní i budoucím, že jsme se sešli ve Frialu a Cividale společně s našim milým synem Jindřichem, králem Římanů, a když jsme byli požádáni knížaty a urozenými, jichž se zde sešel dostatečný počet, abychom jim ráčili darovat pod ochranou naší vznešenosti svobody, které jim dříve vydal týž král, náš syn, na obecném sjezdu ve Wormsu, pokládali jsme za vhodné milostivě se podvolit jejich prosbám, protože se snažíme jejich povýšením rozmnožit i naše postavení a moc říše.

1. Povolujeme tedy, neboť týž král, náš syn, to jak známo již povolil, a darujeme a na věky stvrzujeme, že žádný nový hrad nebo město nebyly zřizovány na církevních statcích, ať již z důvodů obranných, nebo ochrany nebo pod jakoukoliv jinou záminkou.
2. Též nové trhy nemají být na překážku starým.
3. Též nikdo nemusí jít na některý trh z donucení.
4. Též staré cesty nemají být měněny bez souhlasu kupců.
5. Též v našich nových městech má být zrušeno právo mílové.
6. Též každý kníže necht' užívá svobod, pravomoci a hraběcího desátku, ať již podle dědičného, lenního nebo zemského práva.
7. Též desátníci ať přijmou desátky od pána země, nebo od toho, komu byly příslušné statky uděleny lénem.
8. Též nikdo ať nemění územní desátky bez souhlasu pána země.
9. Tíž desátky ať nejsou ukládány žádnému duchovnímu.
10. Též aby byli vymýceni pfahlbürger (=drobná šlechta pod ochranou městského práva).
11. Též necht' jsou zrušeny a nadále přijímány poplatky z vína, peněz, obilí a jiného, o nichž sedláci prohlásili, že jich byli zproštěni.
12. Též poddaní knížat, urozených, ministeriálů a církve necht' nejsou přijímáni ve městech.
13. Též dědictví a léna knížat, urozených, ministeriálů a církve, kterých se zmocnila naše města, necht' jsou vráceny a dále nezabírány.
14. Též nebudeme bránit knížecí družině na území, která drží jako říšské léno, a nestrpíme, aby byla napadána.
15. Též ať nikdo není nucen našimi rychtáři, aby vracel něco, co přijal před časem od lidí, než se usadil v našem městě, pokud by to nebyli lidé, kteří jsou poddaní těm, kterým jsou podle místních zvyklostí zavázáni pomocí.
16. Též ať není v našich městech vědomě přijímán škůdce země nebo soudem trestaný, či psanec. Kdo by již byl přijat, necht' je po zadržení vyhnán.
17. Též nebudeme v zemi žádného knížete razit novou minci, kterou by byla mince téhož knížete poškozována.
18. Též naše města necht' nevykonávají žádnou soudní svrchovanost mimo obvod města, pokud jim nepřísluší zvláštní jurisdikce.
19. Též v našich městech dozorce tržiště bude dávat pozor na soudem stíhané a dlužníky. Bude-li takový nalezen, bude hnán k odpovědnosti.
20. Též nikdo ať nepřijme v zástavu lenní statky bez souhlasu a svolení seniora.

21. Též nikdo nesmí být nucen k obecním pracím, nežli k těm, ke kterým je zavázán právem.

22. Též lidé usedlí v našich městech mají platit svým pánům a fojtům obvyklé a právem doložené poplatky ze svých majetků mimo město a nemají být obtěžováni nenáležitými dávkami.

23. Též lidé nevolní, pod ochranou a leníci, kteří by se chtěli vrátit ke svým pánům, nesmějí být našimi úředníky nuceni, aby zůstali.

A tak k trvalé a stálé paměti tohoto našeho ustanovení a potvrzení nařídili jsme, aby toto privilegium bylo zpečetěno naší majestátní pečeti.

Svědkové této věci jsou S. arcibiskup mohučský, B. patriarcha aquilejský, arcibiskupové salcburský a magdeburský, E. bamberský, S. řezenský, kancléř císařského dvora, würzburgský a wormský, biskupové, freisinský elekt, ... opat svatohavelský, A. vévoda saský, O.

meranský, a B. korutanský, vévodové, hrabě B. z Hortenberku, hrabě A. ze Schönburku, hrabě Seine, Gerlach z Buttingen, G. z Bollandie, Gunzelinus, G. a C. z Hohenlohe, čísník z Winterstädtu, čísník z Klingeburku, Richard komorník a mnozí další.

Pečeť Fridricha II. z boží milosti nepřemožitelného císaře Římanů, Augusta, krále jeruzalémského a sicilského, já Sigfrid, biskup řezenský, kancléř císařského dvora, na místě pana Sigfrida, arcibiskupa mohučského a arcikancléře celého Německa, jsem ověřil.

Stalo se léta od vtělení Páně tisícího dvoustého třicátého druhého, měsíce května, páté indikce, z příkazu našeho pána Fridricha II., z boží milosti nepřemožitelného císaře Římanů, Augusta, krále jeruzalémského a sicilského, léta dvanáctého jeho císařství, království jeruzalémského sedmého a království sicilského třicátého čtvrtého. Šťastně amen. Dáno i Cividale ve Frialu, měsíce a indikce svrchu psaných.